

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Štane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORJANA STRAŽA

Št 70

V Gorici, v petek 14. septembra 1928

Leto XI.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Ogleci
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Ger. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici, Ri-
va Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
St. poš. tek. rač. 11/1147.
Telef. int. št. 360.

Rože in trnje.

Zdihovanje in tožbe o suši in mi-
zeriji in drugih težavah po deželi
naraščajo, izseljenci se množijo,
življenska korajža pri mnogih lju-
deh gine. Nimajo več pravega ves-
selja do dela, ne zaupajo več v last-
ne moči, zdi se jim, da je vse za-
sloj.

Mi pa pravimo: Poglejmo v bož-
jo naravo, ki nas redi in uči. Ni je
tako kamenite zemlje, da ne bi na
njej pognala kaka rastlina — in ni
ga človeškega življenja, da bi mu
ne zasijal včasih žarek veselja.
Le to je, da zagrenjeni, mračni člo-
vek rastlino veselja sam potepta,
da obupan sam zapira oči pred
svetlim upanjem. Radi obračamo
oči nazaj v boljše letine in vzdihu-
jemo. Pa ne vidimo, da tudi pod
trnjem cvete kaka roža.

Se cvetejo tudi pri nas rože! Le
videti jih je treba. Zdrava družina
— kako veliko veselje je to! Pa
imamo na tisoče zdravih družin, v
katerih še vlada duh krščanske lju-
bavi in vzajemnosti. Če tudi gre
včasih prav trda za kruh, obleko in
obutalo, take družine se s skrom-
nostjo in varčnostjo že pretolčejo
do boljnih razmer. Pomisliti mora-
mo, da se našim dedom pred sto leti
ni nič boljše, marveč slabše godilo,
ko so leto in dan živeli le ob po-
lenti, ovseni pogači in mleku, hlap-
ci na graščakovi zemlji. Pa so v
skromnem življenju in trdem delu
prerajali velike družine in jih lepo
vzgojili. Po tej poti skromnosti in
varčnosti krenimo s svojimi druž-
inami. In četudi bo očeta trla skrb
za družino in mati imela komaj par
prgišč moke za v kotlič, — če je v
družini krščanska ljubezen, bomo
vse težave prestali. Iz trnja revšč-
ne nam bo že vzcvetela roža dru-
žinske sreče.

V trdi, pusti zimi človek upa na
pomlad. Posebej še, če je bila letina

slaba, če so kašče prazne. Dajmo
tudi mi krepko zaupati, da nam bo
Bog dal drugič lepšo letino. Bog
nas ne bo zapustil, če bomo z Njim
živeli. V trnju mizerije raste roža
upanja na boljšo bodočnost, ki bo
prej ali slej gotovo prišla.

Zgodi se pa, da se enemu človeku
ali družini zberejo zelo hude te-
žave. Dolgotrajna bolezen pride v
hišo, pa ni denarja za hrano, zdrav-
nika... Ali pa se ga lofi preganja-
nje, krivično obrekovanje, ga za-
dene strupeni meč ovaduštva. V
tej vasi najdeš zapuščeno staro v
črni revščini, tam sirotico, ki ne ve
ne kam ne kod; tam životari spet
cela družina brezposelnih revežev,
ki bi jim bila skleda krompirja v
oblicah kakor nebeška mana. Tu
nas kliče krščanska ljubezen: Od-
pri srce, odpri roke, otiraj bratov-
ske solze! Kos kruha, obleke, nekaj
zaslužka — je za take trpine velika
pomoč. Pa tudi dobro besedo jim
dajmo, ljubeznivo jim pokažimo,
da z njimi sočustvujemo, odvze-
mimo jim nekaj trnja — in njim bo
vzcvetela roža radostnega upanja,
ko bodo videli, da niso več sami na
svetu. Nam pa bo Bog povrnil, kar
smo po trpečem bratu Njemu dali.
Z ljubeznivo bratsko pomočjo gine
trnje, se lajša trpljenje — in se raz-
cvitajo rože veselja. V tem oziru
naj nam bo v zgled italijansko
kmečko ljudstvo, ki posebno v se-
vernih pokrajinah vrši in vzdržuje
velika dela katoliške dobrotelnosti.

No, ne samo posamezni osebi,
tudi celemu ljudstvu nasuje božja
previdnost na pot zdaj trnja zdaj
rož. Pridejo lepe dobe življenja, pa
spet časi revščine. Nikoli ne izgub-
imo poguma, nikoli se ne vdajmo
boleznim obupa, ampak vedno dvi-
gajmo glave v središče življenja in
pravice v Boga. In spet nam bodo
iz trnja rože vzcvetele.

Kaj se godi po svetu?

Govor, ki ga je v ponedeljek 10.
septembra imel na zborovanju Zve-
ze narodov francoski zunanji mini-
ster Briand, je tudi na francosko
javnost napravil globok vtis. Odo-
bravajo ga vsi, tako pristaši desni-
ce kot leve. Vsi pravijo, da je
Briand položil cokljo pod locarnski
voz v tistem hipu, ko so ga Nemci
hoteli pognati v prehud dir.

Nemški državni kancler Müller
je Briandu odgovoril drugi dan, a
ne v Zvezi narodov, temveč pred
časnikarji. Zavrnil je vse njegove
trditve o nemški armadi in ga po-
tolažil, naj se ne boji vojne, ker
pač nobena država, premagana ali
ne, nima denarja za take pustolov-
ščine.

Tudi debata o manjšinah je vzb-
dila v evropskem tisku veliko po-
zornost. Italijanski listi zelo obšir-
no razpravljajo o tem vprašanju.
Značilno je mnenje rimskega 'Gior-
nale d'Italia', ki primerja v tem po-
gledu Italijo z drugimi državami.
V Italiji po njegovem sploh ni
manjšinskega vprašanja. Slovanske
in nemške manjšine so bile po tem
ozemlju zasejane od avstrijskih
mogotcev, ki so hoteli zatreti itali-
janski življenj. Te manjšine je treba
smatrati kot priseljene. Prav tako

misli rimska »Tribuna«, ki ugotav-
lja, da se manjšine v Italiji niso
nikdar obračale po pomoč v Žene-
vo, temveč v Rim, kjer se jim je
delila pravica. Obravnavanje manj-
šinskega vprašanja da je le vse-
nemški maneuver. Vsenemci da so
si izbrali mrgrja Seipla za prednjo
stražo. — Istih misli je vse italijan-
sko časopisje.

Splošno debato o namenih in na-
logah Zveze narodov je zaključil
angleški zastopnik lord Cushen-
dun, ki je v torek razložil, kaj mi-
slijo Angleži o tej stvari. Povedal
je, da Anglija zelo zmanjšuje svoje
oboroževanje, da ima mnogo manj
mož pod orožjem kot prej, da uni-
čuje stare vojne ladje itd. O popol-
ni razorožitvi pa je rekel, da je pri
takih stvareh treba zelo previdno
postopati.

Zanimivo je še dejstvo, da je če-
hoslovaški zastopnik dr. Osusky
nastopil proti ustanovitvi stalne
manjšinske komisije pri Zvezi na-
rodov, katero je predlagal nizo-
zemski delegat, češ, da je taka ko-
misija pravno nedopustna.

Volitve v Svet Zveze narodov.

V torek 11. septembra so zboro-
valci prešli k podrobnemu delu.
Najprvo so izvolili tri nove člane

v Svet Zveze, ki je nekak izvrše-
valni odbor. Trije člani (zastopniki
Nizozemske, Kolumbije in Kitaj-
ske) so po pravilih izstopili. Na
njihovo mesto so bili izvoljeni za-
stopniki Španije, Venezuele in Per-
zije. Španija je kot znano pred par
leti izstopila iz Zveze narodov, ker
ni dobila stalnega mesta v Svetu
kot Nemčija. Letos pa je zopet
vstopila. Stalnega mesta sicer ni
dobila, zagotovili so ji pa že sedaj,
da bo čez tri leta zopet izvoljena.

Sestanek petih.

Kljub temu, da je bil učinek
Briandovega govora tako porazen
za Nemce, vendar Müller ni izgubil
upanja, da bo kaj dosegel glede iz-
praznitve Porenja. Predlagal je za-
stopnikom Francije, Italije, Anglije
in Belgije, naj se zberejo na sesta-
nek, kjer se bodo o tej stvari malo
pomenili.

Sestanek se je vršil v torek 11.
septembra ob petih popoldne pri
angleškemu zastopniku. Navzoči so
bili Müller, Briand, angleški zastop-
nik Cushendun, italijanski delegat
Scialoja in belgijski zunanji mi-
nister Hymans. Sestanek je trajal tri
ure. Udeleženci niso hoteli dati no-
bene izjave. Pogovor se bo mogoče
nadaljeval v soboto, ko se bo
Briand vrnil iz Pariza, kamor je si-
noči odpotoval, da bi prisostvoval
spremembi vlade. Na mesto pone-
srečenega Bokanowskega je nam-
reč treba imenovati novega mini-
stra in novoustanovljenemu mini-
strstvu za zračno plovbo je tudi
treba dati načelnika.

Briand bo prinesel s seboj naj-
brž že mnenje francoske vlade.

Ako bo Müller kaj dosegel glede
zasedenega Porenja, bo njegovo
stališče v Nemčiji precej ustaljeno.
Desničarski krogi bodo izgubili
vzrok za hujskanje in mirovni stva-
ri bo resnično ustrezno.

***

Zapustimo ženevski mednarodni
parlament in pogledimo malo po dru-
gih državah, kjer se tudi godijo
zanimive stvari.

Na Ogrskem

je bil imenovan za državnega tajni-
ka v honvednem (vojnem) ministr-
stvu Julij Gömbös. To imenovanje
je vzbudilo precej šuma, ker je
Gömbös dosedaj pripadal opoziciji.
Pred par dnevi pa je svojo majhno
stranko priključil stranki ministr-
skega predsednika Bethlena. Mno-
go njegovih vplivnih pristašev s
tem korakom ni bilo zadovoljnih.
Zato so izstopili iz stranke. Zakaj je
Bethlen sprejel Gömbösa v svojo
vlado, se ne ve. Sodijo pa, da radi
bližajočih se volitev. L. 1922. je
namreč Gömbös, ki je bil takrat še
Bethlenov pristaša, izpeljal volitve,
ki so dale Bethlenu tako večino.
Gömbös bi bil ostal Bethlenov pri-
staša, ako bi ga razmere l. 1926. ne
bile potisnile v opozicijo. Sedaj pa
je zopet tam, kamor pravzaprav
spada.

Na Balkanskem polotoku stoji
tokrat v ospredju

Bolgarija.

kjer imajo vladno kriza. Ta kriza
pa ima globlje vzroke kot sicer.
Gre za vojnega ministra Wolkova,
ki preveč javno podpira macedon-
ske revolucionarje. Predsednik so-
branja Cankov in zunanji minister
Burov sta glede na mednarodni po-
ložaj Bolgarije (Anglija in Fran-
cija sta zahtevali razpust macedon-

ske organizacije) hotela odstraniti
Wolkova iz vlade. Vlada je v tem
boju padla. Omeniti je treba, da je
ministrski predsednik Ljapčev sam
Macedonec. Razbila se je pa tudi
najmočnejša vladna stranka tako
zvani »Demokratičeskij Sgovor«
(Demokratka zajednica) Novo vlad-
do je nekaj časa sestavljal Ljap-
čev, pa se mu ni posrečilo. Po zad-
njih vesteh je kralj zopet naročil
Ljapčevu, naj sestavi vlado in sicer
samo iz omenjene Demokratske
zajednice. Naj združi pristaše Can-
kova in svoje pristaše zopet v enot-
no stranko. Ljapčev je nalogo
sprejel.

V Jugoslaviji

se razmere le počasi razvijajo. Dol-
go časa je bilo v časopisju brati be-
sedo »amputacija« (odrezanje), to
se pravi izločitev hrvatskega ozem-
lja iz okvira države. Videti je bilo
namreč, da hočejo Hrvati imeti sa-
mostojno državo. Sedaj pa se je
položaj že toliko razjasnil, da so
Hrvati (dr. Maček in drugi) in Pri-
bičević izjavili, da nočejo rušiti ju-
goslovanske države, temveč da zah-
tevajo zase samo zelo, zelo obširne
pravice.

V radikalni stranki se vrši važen
proces. Stari radikalni hočejo izklju-
čiti iz stranke Vukičevića. Sklicu-
jejo se seje, a stvar noče prav do-
zoreti. Poleg tega razpravljajo ra-
dikali, ali ne bi kazalo poslati v
Zagreb odposlanca, ki bi se poga-
jali s Hrvati. Ko se bo zopet otvo-
rila skupščina, bo stvar hitreje na-
predovala.

Okno v svet.

Socialisti
proti ljudskemu glasovanju.

Izvrševalni odbor socialistične
stranke je sklenil nastopiti proti
komunističnemu predlogu o ljud-
skem glasovanju glede zgradbe no-
ve oklopne križarke. Ako bo do
glasovanja prišlo, naj vsi socialisti
glasujejo proti predlogu.

Prazniki na Češkem.

Pred tremi leti je češka zbornica
na pritisk socialistov odpravila
praznovanje manjših praznikov. Te-
ga pa se ni držalo niti prebivalstvo
niti državni uradi. Sedaj pa je vlad-
da predložila popravek k tistemu
zakonu. Po novem se bodo zopet
praznovali velikonočni in binškočni
ponedeljek, Sv. trije kralji, Vnebo-
hod, Sv. Rešnje Telo, Sv. Peter in
Pavel, Marijino vnebovzetje, Vsi
svetniki in Marijino spočetje.

V poljsko-litavskem razmerju
se je marsikaj zboljšalo. Litavski
predsednik Woldemaras je izjavil,
da se zapet lahko pričnejo pogaja-
nja med obema državama. Popol-
noma pa se bo to vprašanje rešilo v
par letih, ko se bo lahko sklicala
konferenca vseh vzhodnih držav.

Venezelos in Turčija.

Grški ministrski predsednik Ve-
nizelos je turškemu zunanjemu mi-
nistru pisal lastnoročno pismo gle-
de ureditve spornih vprašanj, ki so
med Turčijo in Grčijo še stala ne-
rešena. Venezelos si od tega pisma
baie mnogo beta.

Proces proti Račiću.

Proces proti Puniši Račiću, aten-
tatorju v skupščini, se bo pričel 5.
oktobra. Do takrat bo priskovalni
sodnik pripravil vse potrebno.

Komunistična zarota v Sofiji.

Bolgarska policija je v Sofiji odkrila komunistično zaroto in zaprla več oseb. Uvedla se je natančna preiskava.

Japonci**in francosko-angleški dogovor.**

Japonski ministrski predsednik baron Tanaka je izjavil, da Japonska pozdravlja francosko-angleški dogovor o pomorskem oboroževanju, kar pomeni zopet en korak proti svetovni razorožitvi.

Na Češkem.

Čehoslovaški parlament se je koncem preteklega tedna zopet sestal. Vlada je predložila finančni zakon s proračunom, ki obeta prebitek. Zbornica se bo bavila tudi z vpra-

šanjem sladkorja, ki je za češko zunanjo trgovino izredno važno. Letos je to vprašanje posebno zanimivo, ker hočejo izdelovalci sladkor podražiti, socialisti pa nameravajo to izrabiti v politične namene.

Poskus vstaje na Španskem.

Časopisi poročajo iz Madrida, da je vlada prišla na sled zaroti, ki naj bi ob peti obletnici diktature Prieta de Rivera organizirala oborožen upor. V zaroto so menda zapleteni vsi nasprotniki sedanje vlade, tudi komunisti. Vlada je izdala stroge odredbe, da se obdrži sedanje stanje. Več tisoč ljudi je zaprtih. Upor bi bil moral izbruhniti v vseh večjih mestih hkrati.

DNEVNE VESTI.

Zlata svetinja junaškima letalcema.

Vladni načelnik N. E. Mussolini bo predložil kralju v podpis dva odloka, s katerima se podeljuje letalcema Del Preteju in Ferrarinu zlata svetinja za letalske zasluge. Letalca sta v enem samem poletu preletela Atlantski ocean v smeri iz Rima v Brazilijo. Del Prete se je po velikem poletu tragično ponesrečil, Ferrarin pa se je v torek vrnil v Rim, kjer ga je sprejelo 100 tisoč navdušenih ljudi.

Regulacijski načrt.

Goriški občinski načelnik nam sporoča, da je v občinskem tehničnem uradu na razpolago regulacijski načrt ozemlja med Sočo, Korčnjem in ulico XX. septembra. Ta načrt je prefektura že odobrila.

Javno cepljenje koz.

Vsi otroci, rojeni v prvem polletju 1928 morajo biti cepljeni proti kozam. Cepljenje se bo pričelo 24. septembra in bo trajalo do 20. oktobra. Vršilo se bo v zdravstvenem uradu (ufficio d'igiene, via Mazzini 7, I. nadstr.) vsak delavnik od tretje do četrte ure pop. Starši bodo prejeli posebno vabilo, na katerem bo označen dan. Ako pomočnoma tega vabila ne dobijo, morajo prinesiti svoje otroke kljub temu. Kdor se teh predpisov ne bo držal, bo kaznovan.

Mažarske pridige na Reki.

Na Reki prebiva kakih 1500 Mažarov. Reški škof Sain je odločil, da se bo zanje vršila redno vsako nedeljo in praznik pridiga v mažarskem jeziku.

Tajnik fašistovske stranke

je prepovedal poslancu Pavlu Greco vsako politično delovanje.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

Prve dni septembra so nam nekoliko boljše dotedanjo hrano, ki je obstojala na vsakega vojaka iz 450 g mesa, večinoma avstralskih zmrznjenih zajcev in ovc, pol kg krompirja ali fižola ali 100 g riža, tri četrt kg belega najboljšega kruha, 32 g sladkorja (vrhana navadna žlica), 30 g zrnate kave, 5 g čaja, 20 g jesiha in drugih drobnarij, ki jih je dobil kuhar. Tiste dni smo dobili tudi po pol litra dobrega črnega vina in mnogo večjo porcijo sladkorja, kave in čaja.

Pri svojem oddelku sem pazil strogo na to, da se ni zametavala ne kava, čaj in ne sladkor, ker sem domneval, da nam bo vse to zelo prav prišlo pri prodiranju v Srbijo. Vsak vojak si je napravil tri vrečice iz nepropustnega blaga ter v njih hranil sladkor, čaj in kavo.

Skrbelo me je, kaj bo s tobakom. Že takrat sem kadil kot Turek in sem vedel, kakšna muka je za kadilca, če nima tobaka. Podal sem se k hodži (turškemu duhovniku) v Spodnje Orniševo, ki je imel očeta

Domoljuben vzgled.

Ministrski predsednik Mussolini je izročil blagajni za amortizacijo notranjega državnega dolga 100.000 lir v zadolžnicah liktorskega posojila, ki ga je bil sam podpisal.

Novi rimski guverner.

Dosedanji rimski guverner knez Spada Potenziani je odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan bivši podtajnik v finančnem ministristvu Lodovico Boncompagni. — Odstopila sta tudi občinska načelnika v Florenci in Turinu.

Osmi mednarodni katoliški kongres «Ike».

Mednarodna katoliška delovna družba »Ika«, katere namen je družiti katoličane vseh narodnosti k gojenju katoliških osnovnih načel o državljanskem, mednarodnem in socialnem miru, je imela meseca avgusta svoje osmo zborovanje v Bregenzu ob Bodenskem jezeru. Takoj ob pričetku kongresa je prispele brzojav kardinala Gasparrija, ki je sporočil zborovalcem papežev blagoslov k razjasnitvi socialnih vprašanj po katoliških osnovnih načelih. Delo kongresa je bilo posvečeno vprašanju: »Moderni industrializem in katoliška cerkev.« K stvari je govorilo mnogo govornikov iz raznih držav, katerih je bilo zastopanih 11. O industriji je bila izrečena sledeča sodba: »Vse like industrije ni zametavati kot take, pač pa oni industrializem, ki tlači druge družabne razrede in hoče gospodariti nad državo. Brez moralne oplemenitve ni pričakovati poboljšanja.« Glede krščanskega lastninskega prava je bila izrečena sledeča ugotovitev: »Lastnina je v

interniranega na Francoskem in kateremu sem v sinovem imenu pisal pisma z ono malo francoščino, ki sem jo znal. Pri drugem Turku je hodža dobil okoli pol kg tobaka v listih, katerega mi je potem Bogdan iz Aleksinca na drobno zrezal in napravil zanj primerno vrečico.

Vsak vojak je dobil še dva para novega perila, po tri pare nogavic in tri pare cunj za čevlje. Zamenjali smo slabše čevlje in obleko za vse novo in bili smo pripravljani.

Na fronti je postajalo z dneva v dan bolj živo. Topovi so se vse pogosteje oglašali. Blizu nas so stali težki angleški mornariški topovi, ki so na 20 km metali svoje 150 kg težke granate. Ves dan so brenčali aeroplani. Toliko je bilo naših, da se ni upal niti eden avstrijskih in bolgarskih pokazati se v zrak.

12. septembra opoldne dobimo naredbo, da se do večera dobro pripravimo in predvsem naspimo, ker bomo pod večer krenili proti Vernetniku. Naenkrat je postalo vse šatorišče živo. Pred šotori so se začele zbirati gruče vojakov veslega obraza, začele so odmevati pesmi:

»Márširala, márširala
naša pešadija...«

človeški naravi utemeljena, vendar pa je združena s socialnimi dolžnostmi. Kajti človek ni samo posameznik, temveč je tudi živ član človeške družbe.«

Zadostilni praznik.

V nedeljo 16. t. m. se bo v cerkvi sv. Justa v Gorici obhajal zadostilni praznik, v zadoščenje za žalitve, ki jih Bogu povzročajo nedostojna noša. Spored: Zjutraj ob 6.30 zadoštilno skupno sv. obhajilo, ob 8.30 tiha sv. maša, ob 10. sv. maša s pridigo. Popoldne ob 5.30 ura molitve in blagoslov.

Manevri rdeče armade.

Sovjetska armada ima letos velike orožne vaje v okolici Kijeva. Vaje so se začele pretekli teden. Navzoči so poleg Vorošilova, sovjetskega komisarja za vojsko, tudi inozemski vojaški zastopniki.

V Gibraltar

je te dni priplula sovjetska šolska ladja »Volga«. Gojenci so se hoteli izkrcati, pa jim angleško pristaniško poveljstvo tega ni dovolilo.

Boljševiška knjigarna v Varšavi.

Varšavska policija je zaprla neko knjigarno, ker je širila boljševiške brošure.

Ogrski odvetniki bodo stavkali?

Ogrsko finančno ministristvo je izdelalo načrt nove odvetniške tarife in ga poslalo na vpogled odvetniški zbornici. Odvetniki so takoj ugotovili, da gre za veliko znižanje njihovega zaslužka. Med njimi je zavladalo veliko razburjenje. Nekateri zahtevajo, naj vsi ogrski odvetniki stopijo v stavko, ako bo vlada vztrajala pri svojem načrtu.

Železniška nesreča v Avstriji.

Na postaji Lundenborg je trčil ekspresni vlak ob tovorni vlak. 20 ljudi je bilo mrtvih, 27 pa težko ranjenih.

Nesreča v rudniku.

V Kattovicah na Poljskem se je zgodila velika rudniška nesreča. Zemlja je zasula pet delavcev. Ko so prikopali do njih, so bili trije že mrtvi. Ostala dva sta bila še živa, a težko ranjena.

Upor kaznjencev.

V Villeneuve sur Lot so se uprli kaznjenci v prisilni delavnici. 30 kaznjencev je napadlo stražnike, jih preteple in dva celo težko ranila. Stražnikom je prišla na pomoč policija, ki je po dveurnem boju ugnala bojevite prebivalce prisilne delavnice. Dva sta pa vseeno ušla.

Kongres gluhonemih

se je zaključil. Gluhonemi so sklenili naprositi vlado, naj ukrene, da bodo tudi za gluhoneme delavce veljala določila Listine dela. Prihodnji kongres se bo vršil v Bologni.

Novi občinski načelnik v Milanu.

Poslanec De Capitani D'Arzago je bil imenovan za milanskega občinskega načelnika. Dosedanji načelnik poslanec Belloni pojde v Zenevo na gospodarsko konferenco.

Mednarodni policijski kongres.

V Bernu v Švici se vrši mednarodni policijski kongres. Predseduje mu dunajski policijski ravnatelj dr. Schober. Razprave so baje zelo živahne in poučne.

Brezposelnost na Poljskem.

Število brezposelnih na Poljskem je 25. avgusta znašalo 90.976.

Na Spitzbergih.

Sovjetski lomilec ledu »Krassin« je v ledovju severno od Spitzbergov, kjer preiskuje okolico. Pomaga mu znani letalec Čuhnovskij, a dozdej brez uspeha. — Italijanska ladja »Città di Milano« bo menda kmalu zapustila Spitzberge.

Mednarodni šahovski kongres.

V nedeljo in ponedeljek se je v Mariboru vršil menarodni šahovski kongres. Navzočih je bilo več znašnih mojstrov.

O šolstvu v Tripolisu.

»Gazzetta Ufficiale« (Uradni list) je dne 3. avgusta objavila kr. odlok, s katerim se urejuje vprašanje arabskih šol v Tripolisu in Cirenajki. Odlok je odkazal arabsčini precej važno vlogo v šoli. Verstvo in moralna pa se sploh morata poučevati izključno v arabsčini. Poleg tega je treba gledati na krajevne posebnosti in po njih uravnati pouk. — S tem odlokom je vlada izvrstno rešila šolsko vprašanje v severnoafrikanških kolonijah.

Proč s kito!

Nova kitajska vlada je prepovedala moškim nositi kito. V Pekinu krožijo po mestu vojaške patrolje, ki primejo vsakega Kitajca s kito in ga peljejo v vojašnico, kjer mu odrežejo ta častitljivi ostanek starih časov.

Največji parnik.

Angleška paroplovna družba White Star je dala delati parnik, ki bo imel 60.000 ton in bo največji na svetu. Parnik se bo imenoval »Oceanic«.

Cena moke.

Deželna živilska komisija je določila, naj se od 1. septembra dalje prodaja kvintal moke po 168.— Lit.

in »Čika Pera jaše konja bela...«

Malokdo je spal. Veselo je bilo vse. 30.000 junakov, ostanki tri četrt milijona broječe armade iz 1. 1914. se je pripravljalo na zmagoviti pohod. Poljubila sta me Bogdan iz Aleksinca in Milan iz Čuprije.

»Samo da smo dočakali, podnaredniče,« sta mi pravila s solzami v očeh.

Skrbeti sem imel tudi za 4 četrne mezge. Določiti sem moral, kaj in kako se bo naložilo nanje. Zato sem šel obiskat popa Andrijo od našega polka, ki je bil dodeljen naši četi.

Spravljaj je svoje imetje v vreče, brando od postelje je povezal. Vsega blaga je imel obilo za tri mezge, poleg prešiča, ki je jedel kuhinjske ostanke in pomije ter bil debel prav kot prešič; pop je imel tudi eno kozo.

»Pope,« mu pravim, »kaj pa misliš? Kdo ti bo vlekel vse to? Le najnujnejše vzemi s seboj, itak ne dobiš na razpolago kot pol mezga.«

»Kaj, pol mezga, dva mezga mi pripadata!«

»Ne vem kako. Četa ima 4 mezge: dva sta potrebna za kuhinjo,

eden za častniško prtljago, na enega bomo pa naložili četrno pisarno in tvoje blago, predvsem cerkv. stvari. Spal pa boš lahko na tleh, kot bomo morali mi vsi. Prešiča, ki si ga zredil in kozo pa je najbolje, če ju oddaš kuharju, da nam napravi za večerjo dober golaš. Če pa tega nečeš, ju boš lahko vodil na vrvi.«

»S teboj se ne bom menil, ti mi ne boš ukazoval. Grem pa h komandiru!«

Pop je šel k poveljniku bataljona, jaz pa k četnemu poveljniku, poručniku Radoviću iz Sarajeva. Pojasnil sem mu spor s popom. Prav mi je dal in skupno sva šla k poveljniku bataljona, ki se mi je posmejal, potrepljal me po rami in rekel, da sem pravilno ukrenil. Pop Andrija je odšel izbirat stvari, ki jih bo naložil na pol mezga.

Pod šotorom sem kmalu zaspal. Sanjal sem, da se nahajam na Kuciju in gledam cvetočo Vipavsko dolino v pomladnem sijaju. V daljavi čez Kras se blišči morje itd.

Zbudil me je Bogdan iz Aleksinca.

»Vstani, podnaredniče, gremo domov!«

(Dalje.)

Šolski vestnik.

Obrtna šola v Gorici.

Obrtna šola za moške ima mehanični in mizarski oddelek. Pouk traja tri leta. V I. razred je sprejet brez izpitov, kdor je dovršil z dobrim uspehom odpustni izpit komplementarne šole in je dopolnil 13. leto. Kdor nima tega izpita, se mora prijaviti k posebnim sprejemnim izpitom, ki se bodo vršili od 11. do 13. oktobra. Ako bi teh izpitov ne preстал, bo sprejet v pripravnico obrtne šole.

Prošnjo za sprejem v I. razred je treba poslati do 10. oktobra na ravnateljstvo obrtne šole (Direzione della R. Scuola industriale — Gorizia). Prošnja mora biti pisana na kolkovanem papirju za 2 L in podpisana od očeta, oz. njegovega poštavnega namestnika. Priložijo naj se sledeče listine:

1. rojstni list (kolkovan);
2. spričevalo o cepljenju koz;

3. predpisano šolsko spričevalo.

Dijaki, ki so že obiskovali šolo, se morajo javiti tekom tega meseca na tajništvo šole.

Pristojbine so sledeče: 1. pri vlaganju prošnje za sprejem v I. r. 10 L; 2. letna pristojbina za obiskovanje šole 30 L, ki se plačajo v 2 obrokih; 3. v začetku šolskega leta 13 L za zavarovanje proti nezgodam.

Ponavljalni izpiti začnejo 27. septembra.

Redni šolski pouk prične 16. oktobra.

Izpiti na trgovski šoli.

Ponavljalni izpiti na trgovski šoli se pričnejo 22. septembra ob 8. uri zjutraj. Natančen urnik vseh izpitov (sprejemnih itd.) bo do časa objavljen in nabit na šolski deski.

Širite „Goriško Stražo“!

GOSPODARSTVO.

Letina v Italiji.

Osrednji statistični urad v Rimu sporoča glede letošnje letine sledeče:

Vreme je bilo nasprotno skoraj vsem kulturam, katerim je ustavilo rast in normalni razvoj. V nekaterih krajih ni bilo mogoče izvršiti rahljanja in oranja, vsled česar ni so jesenske setve dovolj pripravljene in se bodo zakasnile. Poročila o letini pšenice so še vedno dobra, a izgleda da bo celotni pridelek nekoliko nižji in ne bo dosegel prvotno računanih 64 milijonov kvintalov.

Podatki za druga žita pa so potrjeni. Rži je bilo pridelane 1.663.800 q, 30% več kot lani; ječmena 2 milijona 448.600 q, povišek znaša 19%; ovsu 7.340.500 q (povišek 64%). Rž se dobro razvija in izgleda, da bo dala lep pridelek. Koruza pa je mnogo trpela in je skoraj popolnoma uničena v suhih krajih. Kjer so namakali, se drži koruza dobro. V mnogih krajih so koruzo poželi in jo rabijo za krmo.

Konoplja in sladkorna pesa trpe in bodo dale majhen pridelek. Tobač je zaostal v razvoju, a dobro kljubuje pomanjkanju vode. Pridelek lana je dober.

Resno oviran je razvoj krmskih rastlin. Skoraj popolnoma je izostal pridelek otave in poletno-jesenske košnje na menjalnih travnikih. Pomanjkanje zelene krme sili k predčasni uporabi zimskih zalog sena in zaloge se vedno bolj krčijo. To dela najresnejše skrbi, ker bo neizogibna odprodaja živine imela za posledico zmanjšanje živinskega kapitala v veliko škodo kmetijstva.

Trta se dobro razvija in obljublja lep pridelek, ki pa ne bo dosegel predvidevanih 65 milijonov q grozdja temveč kaj manj. (Najzadnejše cenitve predvidevajo zmanjšanje za okoli 10%, torej na 58—59 milijonov q).

Olika je dobro kljubovala suši in še danes kaže v nekaterih pokrajinah prav dobro, v drugih pa trpi.

Potrjujejo se ne dobre vesti o sadnem drevju. Pridelek pečkaste ga sadja (hruške, jabolka) je skoraj ničeven. Pridelek smokev, ki so v nekaterih krajih važne za sušilno obrt, je zelo pičel in pozen. Pridelek orehov, lešnikov in mandeljev zelo pičel.

Kljub temu, da se po poljih ne more mnogo delati, se ne opaža brezposelnost. (Po »Corriere del Villaggio« od 9/9).

Skrbite za krmo.

Krma postaja vedno dražja. V naši deželi je bil pridelek itak pičel, a kljub temu gre mnogo krme v notranjost države, kjer je seno ponekod že po 70 L.

Naš živinorejec mora izrabiti vse

vire krme, pa naj si bo slama ali frodelj. Po nekod pripravljajo mnogo frodlja, kar kaže, da se živinorejci zavedajo, kaj bo po zimi.

Mnogo krme lahko sedaj ubere mo okoli vinske trte. Lahko odstranimo poganjke, ki nimajo grozdja in ne bodo služili za les, vse ostale pa lahko prikrajšamo.

Svetovna trgovina z maslom.

Maslo je najlahtnejša tolšča in zelo važen predmet svetovne trgovine. L. 1927. je izvozila masla: Danska 1.430.000 q, Nizozemska 500.000 q, Irska 300.000 q, Švedska 184.000 q, Finska 150.000 q, Letška 107.000 q, Nova Zelandija 780.000 q, Australija 340.000 q, Argentinijska 212.000 q, Kanada 12.000 q.

Vse države so izvozile okoli 4 milijone q masla. Na prvem mestu stoji mala Danska z skoraj 35% vsega masla, ki pride na svetovni trg.

Uvažja pa največ masla Anglija, ki ga uvozi letno skoraj 3 milijone q. Angliji sledi Nemčija z 1 milijonom. Nekoliko uvažata tudi Švica (85.000 q) in Francija (55.000 q).

Italija je v gotovih mesecih precej velik izvoznik masla, v gotovih mesecih ga pa sama uvažja. Zato njene količine ne igrajo posebne vloge na svetovnem trgu.

V zadnjem času je začela uvažati maslo Avstrija, ki je tudi zelo prizadeta pri pomanjkanju krme. Izgledi na cene masla v prihodnji zimi do pomladi so zelo dobri, ker se bo splošna proizvodnja brez dvoma zmanjšala: vsled pomanjkanja krme in odgovarjajočega skrčenega stanja živine.

Goriški trg kmečkih pridelkov v zadnjem tednu.

Hrušk je na trgu dnevno komaj kakih 400 do 500 kg. So različnih vrst in po različnih cenah od 1.20 do 2.20 L za kg.

Jabolk je dnevno 8 do 10 q po ceni —.60 do 1.20 L za kg. V splošnem so zelo slaba jabolka, mnogo jih je pičkavih.

Češplj je dnevno 10 do 15 q po ceni 1.— do 1.20 L. Brici jih precej kupujejo za lupljenje.

Smokev je precej, in sicer 4 do 5 q, ki dosežejo —.50 do —.80 L za kg. Večina je rjavih kambor.

Breskev je zelo malo, komaj kakih par sto kg dnevno. Cena jim je 1.50 do 2.20 za kg.

Grozdja pride na trg 12 do 15 q dnevno. Žlahtnina je po 1.30 do 1.60, rebula (grganje) pa po 1.60 do 1.80 L za kg.

Zelenjava: Koče po 1 do 1.20, kumarice po —.40 do —.60, špinača po 1.20 do 1.40, fižol v stročju po 2.20 do 3.— L za kg.

Krompir po 50 do 55.

Tržne cene

dne 13. septembra 1928.

Česnik kg L. 0.60—0.80; sveže zelje L. 1.40—1.70; kumare L. 0.40 do 0.60; čebula L. 0.60—0.80; rdeča pesa L. 1.20—1.40; fižol navaden L. 1.80; fižol koks L. 2.80; salata L. 2 do 2.40; indivija L. 2—2.40; jajčni ki L. 1.20—1.40; krompir L. 0.60 do 0.70; paradižniki L. 0.60—0.80; redič L. 2—4.40; špinača L. 1.60 do 1.80; fižol stročnik L. 2.40—2.80; vrzote L. 1.40—1.60; bučice L. 1.20 do 1.40; neoluščen fižol L. 2.60 do 2.80; sveže fige L. 0.60—0.80; limoni kos L. 0.40—0.70; jabolka kg L. 1 do 1.80; hruške L. 1.20—2; breskve L. 1.60—4.60; češplje L. 1.20—1.40; namizno grozdje L. 1.60—2; grozd-

je »Palestina« L. 2.60—3; rdeče grozdje L. 1.20—1.40; sveže maslo L. 14—15; presn maslo L. 17—18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.60—0.65.

Valuta.

dne 13. septembra 1928. si dobil:

za 100 franc. frankov	74.25 do 74.82	Lir
za 100 belg. frankov	263.60 do 267.60	»
za 100 švic. frankov	367.25 do 369.25	»
za 100 češ.-slov. kron	56.52 do 56.82	»
za 100 dinarjev	33.50 do 33.80	»
za 100 nemških mark	452.50 do 458.50	»
za 1 šterling	92.68 do 92.88	»
za 1 dolar	19.05 do 19.11	»
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50	»
za 100 avst. šilingov	266.50 do 272.50	»

Benečijske obveznice

dne 13. septembra 1928.: 75.25.

Kaj je novega na deželi?

Bovec.

Dan za dnem čitamo v časopisih, da se selijo iz naših krajev fantje in možje, ker lastna gruda nima toliko da bi preživela to revno ljudstvo. In prav tako se godi tudi v naši luknji na Bovškem. V mesecu juniju in juliju nas je zapustilo par naših krepkih in tudi zdravih fantov in mož ter so odšli v daljne kraje. Dne 5. t. m. je odpotovala še tretja skupina naših prijateljev in z njimi je odšlo tudi par pevcev, tako da danes nimamo toliko moči, da bi zapeli vsaj eno kitico naših pesmi. Vaj nimamo pri vsej dobri volji! V cerkvi ni več onega lepega petja, kot si ga čul nekdanj. Fantom v Argentiniji želimo obilo sreče.

Idrija pri Bači.

Po dolgem molku se tudi mi lahko zopet enkrat oglasimo in povejmo, kako je pri nas. Zgradili smo novo cerkev, ki jo bodo blagoslovili v nedeljo 16. t. m. Stala nas je mnogo, ker ni bila zidana z vojno odškodnino. Prejšnja cerkev je bila mnogo premajhna. Več let smo že govorili o tem. Do uspeha smo prišli šele zdaj, ko smo dobili č. g. župnika Pirca, ki je prišel k nam s šentviške gore. Novo cerkev je zgradil g. Velikonja od Sv. Lucije. Nova cerkev kaže, da še nismo zasпали, da se marveč krepko gibljemo.

Slap ob Idriji.

V nedeljo je tu umrl Šuligoj Ivan, po domače Kovač. Bil je mož stare korenine, katerega si danes, ko vse vitnosti naših hribov, stavimo za vzgled, koliko lahko ljubezen in pridnost iztisne tudi iz naše drugače tako skope hribovske zemlje. Čeprav je imel le majhno kočjo in niti toliko sveta, da bi na svojem lahko redil eno kravo, je s svojimi žuljevimi rokami vzgojil nič manj kot 18 otrok. Pri tem pa je bil vedno vesel in šegav, ravnajoč se po evangelijskem svetu: Ne skrbite, kaj boste jedli in pili. Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo in vendar žive. — Pokojnemu naj Bog da večni mir in pokoj!

Žapuže.

V torek 28. avgusta popoldne je v poslopju Franca Breclja, št. 35. nenadoma izbruhnil požar. Zgorel je en vol in vse seno. Vzrok požara ni znan.

Sv. Lucija ob Soči.

Kakor vsako leto tako je tudi letos september zaključil glavno letoviščno sezono v naši vasi, priljubljeno zlasti Goričanom, ki v vedno večji meri posečajo našo vas in ji prinašajo prav lepih dohodkov. Je pač Gorici najbližje letovišče, kamor mestni očetje prav radi pošiljajo svoje družine, posebno radi tega, ker vsako nedeljo lahko tudi oni, ki se drugače morajo pehati za vsakdanjim kruhom v mestu, prebijejo s svojo družino par ur v svežem gorskem zraku. — Naši vaščani so začeli umevati velik pomen

tujkega prometa, ki vsaki tudi najbolj ubožni hiši vrže vsaj za letne davke, in skrbeti, da že itak čedno vasico kolikor mogoče olepšajo. Imamo svoje olepševalno društvo, ki je skrbelo, da so bile na vseh sprehodih na primernih mestih postavljene klopice, kjer je ob poletnih urah vse živo. Vse glavne ceste imajo ob straneh drevorede. Vendar bo treba v tem oziru še marsikaj napraviti.

Breznica pri Ledinah.

Kakor je bilo v »Goriški Straži« že javljeno, smo dobili v drugi polovici meseca julija pri naši družnici sv. Kancijana na Breznici nove zvonove, ki so v celoti okrog 400 kg težji kot prejšnji. Glasovi novih zvonov so čisti in ubrani, tako da smo vaščani z njimi prav zadovoljni. Posebna zasluga in čast za nove zvonove gre č. g. župniku Janku Žagarju iz Ledin. Ob tej priliki se tudi javno zahvaljujemo Marjani Puc, roj. Gabrovšek z Breznice, sedaj bivajoči v Ameriki, ki je prispievala denar za srednji zvon. Enako smo hvaležni vsem Brezničanom, ki so vsak po svojih močeh prispevali. Omenimo naj še, da so vaška dekleta in ledinski pevci mnogo pripomogli, da je bil prevzem novih zvonov kar najveličastnejši. — Suša je tudi pri nas napravila mnogo škode. Tolažimo se s tem, da bo jesen kolikor toliko prizanesljiva.

Podmelec.

Naša elektrarna, last znanega podjetnika cav. Vigano, ki ima v svojih rokah več kot polovico vodnih moči v naših hribov, prav pridno dela nove napeljave v bližnje vasi. Sedaj napravljajo električno napeljavo iz Podmelca v Kobarid, pri čemer bodo dobile električno razsvetljavo tudi vse vasi ob tej poti, kot Kamno, Idrsko, Selo, tako da bo v doglednem času imela vsaka tolminska vasica električno luč in bo petrolejka potisnjena v kot, kakor se je pred 40 leti morala petrolejki umakniti trska, ki je delala družbo našim kolovratom, ki so pa tudi že davno zapadli pozabljenosti.

Sv. Višarje.

Sv. Višarje zavzemajo polagoma zapet svoje prvotno važno mesto med našimi božjimi potmi. Vsako leto se večja števila romarjev, ki prihajajo gor ne le iz naše dežele ampak tudi preko meje iz Jugoslavije in Avstrije. Pač ni mogoče zlepa pozabiti na tako starodavno in priljubljeno svetišče Marijino, kraljujoče tako visoko sredi nepretrganega kolobarja gorskih vrhov. — Letos so se izkazali Korošci iz Roža in Podjune, ki so prvič po vojni v tolikem številu priromali na sv. Višarje. Bilo jih je 2000. Prišli so v dveh skupinah s posebnimi vlaki 1. in 2. septembra. Vodil jih je mons. Truppe, prošt iz Dobrlevasi, ki je oba dneva imel tudi pontifikalno sv. mašo. Vseh duhovnikov je prišlo z njimi 30. — S solzami radosti so

Koledarček.

17. sept. poned., Lambert, šk.
 18. sept. torek, Josip K. sp.
 19. sept. sreda, Kvatre.
 20. sept. četrtek, Evstahij, (narodni praznik).
 21. sept. petek, Kvatre; Matej.
 22. sept. sob., Kvatre; Mavricij.
 23. sept. nedelja Lin, papež.

pozdravili in gledali svojo višarsko Marijo, ki se je med vojno kot begunka nahajala pri njih in so tudi tam romali k njej v cerkev sv. Križa. — Preproste in zato lepe so bile njihove koroške noše, ki se da leč razlikujejo od razvad pri nas. Vzgladna je bila njihova pobožnost, krasno petje. Zlasti je bila veličastna procesija s svečkami od cerkve okoli višarskega hribočka, pri kateri se je molilo in pelo podobno kakor v Lurdu, kjer je vsak večer taka procesija z lučkami. Samo to je bila škoda, da je ravno ona dva dni bilo megleno vreme, medtem ko je letos prej in poslej zmiraj jasno. Sicer pa to ni oviralo romarjev dvigati svoje duše v božje višave. Solznic oči so jemali zopet slovo in nesli s seboj sklep, prihajati k svoji stari koroški zavetnici po svoji stari koroški navadi.

Marijino Celje.

Preteklo nedeljo smo obhajali pri nas običajni cerkveni shod »Odpustek«. Krasno poletno vreme je privabilo k našemu Marijinem svetišču na tisoče pobožnega ljudstva iz Kanalskega, Furlanije, Brd in Benečije. Cerkevna slovesnost se je vršila z običajno veličastnostjo. Poleg romarske sv. maše, med katero je pristopilo na stotine ljudi k sv. obhajilu, je bila še deseta slovesna sv. maša, katero je daroval ob asistenci č. g. Trdana iz Zapotoka in domačega g. kurata, preč. g. dekan Belé iz Kanala. Med službo božjo in med procesijo je pod vodstvom g. učitelja Mavriča iz Kostanjevice zbrano prepeval domači dobro znani cerkveni zbor. — Gostilen pod lipami, kramarjev in kolačarjev, se razume, ni manjkalo. Gotovo bo ostal vsakemu posetniku ta dan v prijetnem spominu! — Zdaj pa še nekaj zelo zanimivega! Nekateri gospodje onostran Idrije so hoteli prirediti, povodom shoda na Marijinem Celju, kakor se je čitalo na lepakih, velik ples, tik ob stari meji onostran Idrije, pri katerem bi imel svirati orkester iz Čedad. Videmska prefektura pa je, kakor je morada že marsikomu znano, izdala pred kratkim odlok, na podlagi katerega so prepovedani vsi javni plesi na dan cerkvenih slovesnosti. Jemajoč to v poštev, se je nemudoma protestiralo na merodajnih mestih, in glejte! Oblastvo v Vidmu je — v dobro M. C. — ples prepovedalo in končno, ker se niso hoteli udati, tudi po karabinerjih razgnalo. — Mi se videmski prefekturi in vsem, ki so nam šli na roko, zahvaljujemo, da je tako odločno izvajala odlok, katerega je pred kratkim izdala.

Idrijske novice.

Zgodovina.

Častniki tukajšnjega bataljona so naprosili mons. Arko-ta, dekana v Idriji, naj bi jim napisal kratko zgodovino mesta in rudnika, da bi vojakom razložili, na kakem svetu se nahajajo. To jim je storil. — Isti tuto di Architettura militare italiana v Rimu, katerega vodi general Maggiorotti, kateremu protektor je vojni minister — sedaj Ekszellenza Mussolini, je prosil nato g. dekana, naj jim še preskrbi vse podatke o gradu v Idriji. Monsignor jim je poslal zgodovino od začetka 1525 do današnjega dneva, na kar se je zavod ta teden zelo laskavo zahvalil za trud in zanimive podatke.

Cerkveni koncert.

Prihodnjo nedeljo 23. septembra se bo v tukajšnji župni cerkvi vršil cerkveni koncert. Na vsopred so najmodernejše slovenske cerkvene skladbe in dve staroslovenski pesmi. Orglal bo naš organist g. Uršič, petje bo vodil g. Tone Knap. Svoje sodelovanje je obljubil tudi naš znani tenorist g. Joško Bratuž. Pevci se, kot smo zvedeli, zelo pridno pripravljajo. Vse kaže, da bo vsakdo, kdor bo koncert obiskal, ime! lep užitek.

Kratek spomin

na pok. msgrja Rojca.

Triintriidesetletni pevski pouk v malem semenišču mi je omogočil poznanje velikega števila čast. duhovnikov naše nadškofije. Znanje s pok. monsignorjem mi je pa bilo že bolj intimno. Pogosti obiski strica, vikarja v Sovodnjah, so mi dali priliko večkratnega občevanja z mladim gospodom Rojcem. Ker mu je bila ljuba šala, meni pa tudi, se spominjam iz najinega občevanja marsikaterega šaljivega prizorčka, izmed katerih naj otmem pozabljivosti vsaj enega žal zadnjega.

Pokojni monsignor je bil cerkven. predstojnik, ki je hotel vedeti, kakšne tehnične vrednosti so odškodninski zvonovi, ki mu jih je poslala vlada v zvonik. Povabil me je pred štirimi leti, naj jih pridem preizkusim. V zvoniku sta mi pomagala gg. marijacejski kurat in sedanji kobarški dekan. Kmalu se prikaže v odprtini tlaka pod zvonovi prijazen obraz monsignorjev z opominom: Kuharica pravi, da je kosilo pripravljeno... ter izgine. Čez nekaj časa se vrne bolj resen. Ko mu gospoda povesta, da nisem še končal, odvrne: Če noče, ga pa vrzita dol! — Hitro se skloni z glavo proti stopnicam ter odide. Preden pa izgine našim očem, mu dobrosrčni smehlja že razbistri prej prisiljeno temni obraz. — Ko se vrnemo iz zvonika, me vpraša: »Kakšna je splošna ocena?« Na moj odgovor: »neugodna«, odvrne: »No, zdaj bom imel vsaj mir pred zvonarjem, ki vedno vprašuje po kritiki.« Ni še mesec dni, ko mi je pisal v zadevi nabave odškodninskih zvonov za tolminske podružnice. Želel je, naj mu na podlagi teže, kakor so jo Avstrijci rekvirirali in teže, kakor so jo plačali, določim glas in težo vsakega zvona in težo kemblja. Ugodil sem tej želji z vso možno natančnostjo in upam, v popolno zadovoljnost blagega pokojnika, kateremu sem, upam, vsaj eno skrb olajšal v zadnjih dneh življenja.

Ob sklepu pisma mi je potožil: Naznanjam Vam, da sem že osem mesecev bolan na oslabelosti srca in pol leta že ne mašujem.

Blagemu pokojniku ohranimo hvaležen spomin kot zglednemu duhovniku in možu, ki je storil za naše ljudstvo več, kot mu je veleval stan. — Mir njegovi duši!

Iv. M—a.

Sprejme na stanovanje in hrano dobra družina 1—2 dijaka ali diakinje. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Kmetijsko konsumno društvo v Biljah dá s 1. oktobrom t. l. v našem krčmo in štacuno z vsemi prečiščinami, eventuelno tudi prodaja, z vsem inventarjem. — Odbor.

OKULISTIČNI AMBULATORIJ

Dott. Gilberto Delneri

zdravnik kirurg

sprejema od 11½ do 12½ dop.

in od 3 do 4 pop.

Corso Verdi 28, Gorica.

KNJIGARNA - PAPIRNICA

ŠTOKA

D. z. o. z.

Trieste, Via Milano 37

ima v zalogi

! RUDOLF LEBAN: !

! Učna knjiga !
španskega jezika

sestavljena s posebnim ozirom na potrebe slovenskih izseljencev v Argentini in južni Ameriki.

Cena L 15

Pismena naročila se izvršujejo samo proti predplačilu in sicer lir15*80.

Poštena družina sprejme dijake na stanovanje in hrano. Pojasnila daje uprava »Goriške Straže«.

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.

Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

The New DECCA

66

Če poslušate novo DECCA slišite samo godbo, čudežno po moči in glasu.

Pridite in poslušajte!!!

E. Wokulat & C.

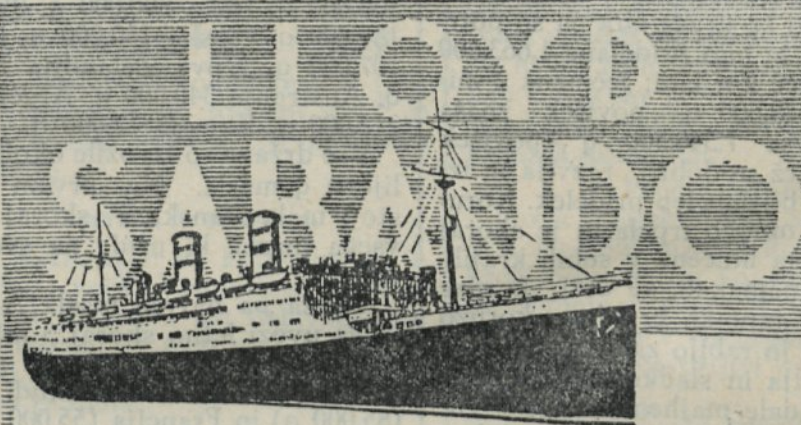
GORICA, Corso

Telefon 347.

Obče znana livarna zvonov
turdka Francesco Broili

Videm - Udine

Ustanovljena l. 1878 - Svetovni izvoz.

Zahtevajte naš novi cenik!
Ponudbe na licu mesta brez nobene obveznosti

Nagla vožnja v Amerike in v Avstralijo

z novimi velikimi brzoparniki.

Prihodnje vožnje iz Genove:

„Conte Grande“ - „Conte Biancamano“

Iz Genove v New Jork v 9. dneh.

„Conte Rosso“ - „Conte Verde“

„Principessa Maria“ - „Principessa Giovanna“

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

„Principe di Udine“ - „Maria Cristina“

Iz Genove v Avstralijo v 37. dneh.

Vsi parniki so preskrbljeni z brzozavom „Marconi“ — električno razsvetljavo — izvrstno kuhinjo in največjim komfortom.

Tretji razred ima udobne kabine z 2, 4 in 6 posteljami dostojno opremljenimi, prostorne jedilne dvorane — dvorane za kadilce — dvorane za dame — mostove za sprehajanje — kopelji — kino.

Pojasnila daje zastopnik LLOYD SABAUDO

F. ROSICH, GORICA, Via Contavalle št. 4 Telefon št. 3-74

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymana, vrhovno vrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega rubra.
Blago solidno!
Cene zmerne!